

Урок № 18

Тема: Погляди Сковороди на байку. Збірка «Басни Харківські».

Мета:

- розглянути особливі погляди Сковороди на байку, з'ясувати їх «силу», охарактеризувати його збірку байок;
- розвивати вміння аналізувати, коментувати зміст творів; навички виразного читання;
- виховувати особистість чесну, працелюбну, стійку у своїх поглядах і переконаннях.

Тип уроку: урок засвоєння знань і формування вмінь.

Науково-методичне забезпечення уроку: підручник, тексти творів, портрет Сковороди, міні-підручник.

Хід уроку

I. Етап орієнтації.

II. Етап цілепокладання.

2.1. Читання вчителем поезії

Юрій Клен (1891 - 1947)

Сковорода

Піти, піти без цілі і мети...

Вбирати в себе вітер і простори,

І ліс, і лан, і небо неозоре.

Душі лише співають: "Цвіти, цвіти!"

Аж власний світ у ній почне рости,

В якому будуть теж сонця і зорі,

І тихі води, чисті і прозорі.

Прекрасний шлях ясної самоти.

Іти у сніг і вітер, в дощ і хугу

І мудрості вином розвести тугу,

Бо, може, це нам вічний заповіт,

Оті мандрівки дальні і безкраї,

І, може, іншого шляху немає,
Щоб з хаосу душі створити світ.

2.2. «Відкритий мікрофон»

Завдання: висловіть свої судження стосовно даної тези. Відповідь аргументуйте.

?! Чому Сковороду називають мандрівним філософом?

2.3. «Мозкова атака»

1. Що таке байка?
2. Назвіть особливості байок.
3. Хто започаткував жанр байки?
4. Назвіть відомих українських байкарів?

2.4. Оголошення, представлення теми та очікування навчальних результатів.

Епіграф уроку:

*Байки Сковороди у десять разів глибші і краще розказані,
ніж Саадієві, написані гарною, подекуди граціозною мовою.*

І.Я.Франко

2.5. «Літературне гроно»: оцінка творчості Сковороди вченим Павлом Поповим (зачитує учитель):

«Є діячі, саме життя яких не менш цінне й повчальне, ніж їхні твори. Людство час від часу висуває могутніх людей, спроможних дотримувати нової відповідності між їхнім вченням і життям, між їхнім словом і ділом. Сковорода був не тільки геніальний мислитель, а й геніальний характер, якого висунув зі свого середовища український народ в один із найтяжчих періодів його історії».

III. Етап проектування.

1. Читання вчителем поезії Ю.Клена «Сковорода».
2. «Відкритий мікрофон».
3. «Мозкова атака».
4. «Літературне гроно».
5. Інсценування учнями байки «Бджола та Шершень».
6. Експрес-опитування.
7. «Інформаційне гроно».
8. Виразне читання учнями байки «Собака і Вовк» за ролями.
9. «Робота у парах».
10. «Складання квітки».

11. Діаграма Венна.
12. «Займи позицію».
13. Виконання учнями тестового завдання.
14. Домашнє завдання.

IV. Етап організації виконання плану

4.1. Інсценування учнями байки «Бджола та Шершень»

(індивідуальне домашнє завдання)

4.2. Експрес-опитування

- Яка головна ідея твору?
- Кого зображено в образах Бджоли та Шершня?
- Що засуджується в цій байці?
- Якої думки щодо праці дотримується Шершень?
- Чому разом із Бджолою вони не розуміють один одного?
- У байці Бджола - символ мудрої людини. Чому? Відповідь аргументуйте.

4.3. «Інформаційне гроно»

Завдання: скласти інформаційне гроно щодо розуміння слова «праця» у контексті змісту твору.

Праця → радість і насолода → «веселість серця» → покликання → щастя → «життя за натурою» → ...

4.4. Виразне читання учнями байки «Собака і Вовк» за ролями

4.5. «Робота у парах»

Завдання: за схемами, вміщеними у міні-підручнику, підготувати ідейно – художній аналіз байки. (Робота з підручником Авраменко О.М. Українська література: підручн. для 9 кл. загальноосв. навч. закл. – К.: Грамота, 2017. – 335с.)

4.6. «Складання квітки»

Завдання: на пелюстках квітки в ході обговорення записати особливості байок Сковороди.

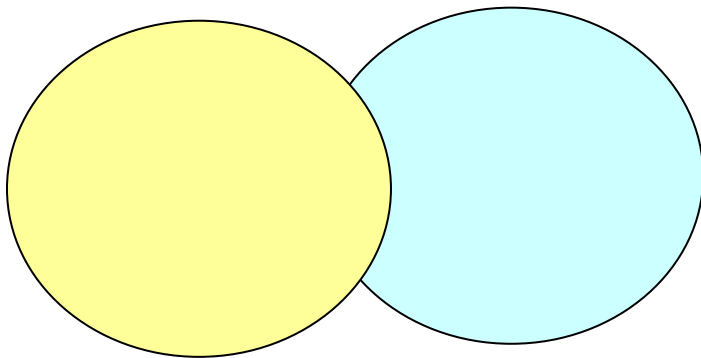
«Ключ до вправи»

Особливості байок Сквороди :

- Писані прозовою мовою.
- Побудовані на діалогах .
- Розмова дійових осіб носить полемічний характер .
- Складається із фабули і сентенції .
- Стилість і динамічність .
- Сатирична спрямованість .
- Наявність « сили».

4.7. Складання «Діаграми Вена»

Завдання: визначити спільні та відмінні ознаки між байками Езопа та Сквороди .

Спільні ознаки :

1. Жанр
2. Прозова форма
3. ...

Відмінні :

1.
2.
3. ...

4.8. «Займи позицію»

Завдання: висловіть свої думки щодо поданого судження

- ✚ Сквороду досить часто називають українським Езопом. Чи погоджуєтеся ви з цим?

V. Контрольно-оціночний етап

5.1. Виконання учнями тестового завдання (міні - підручник)

5.2. Оцінювання роботи учнів на уроці

5.3. Повідомлення домашнього завдання

- Підготуватися до тематичної атестації;
- Скласти акровірш зі словом «Скворода»